

Mandat för Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder 2023–2027

1. Bakgrund och syfte

De nordiska samarbetsministrarna (MR-SAM) beslutade den 10 september 2012 att tillsätta ett råd för nordiskt samarbete om funktionshinder (Funktionshinderrådet) vilket lyder organisatoriskt under Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik (MR-S). Den tidigare mandatperioden upphör den 31 december 2022 och detta är ett reviderat mandat för perioden 2023–2027. ÅK-S godkände mandatet den XX 2022.

Det nordiska samarbetet om funktionshinder ska vara ett internationellt gott exempel gällande inkludering av personer med funktionsnedsättning och integrering av funktionshinderperspektivet.

Funktionshinderrådet ska bidra till effektiv samhällsinkludering av personer med funktionsnedsättning, oavsett kön, ålder, sexuell identitet och orientering, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Funktionshinderrådet ska bidra till integrering av funktionshinderperspektivet i det nordiska samarbetet och ska bidra till att FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (UNCRPD) går från ord till handling.

Arbetet ska generera ett mervärde i förhållande till annat internationellt samarbete om funktionshinder och koordineras med hänsyn till andra nordiska och internationella samarbeten med betydelse för hållbar utveckling och inkludering av personer med funktionsnedsättning i synnerhet. Under mandatperioden är några sådana till exempel FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling, EU:s direktiv och regleringar, EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030, prioriteringar för social- och hälsosektorn i det nordiska samarbetet samt Nordiska ministerrådets Vision 2030 och dess tillhörande handlingsplan.

Funktionshinderrådet har som uppdrag att vara en stödjande, rådgivande och kunskapsförmedlande funktion för alla politikområden i Nordiska ministerrådet. Detta innebär att Funktionshinderrådet:

- bidrar med expertkunskap gällande frågor som berör funktionshinderområdet, såsom universell utformning, tillgänglighet och situationen för personer med funktionsnedsättning, genom en aktiv dialog med ministerrådet och andra strategiskt viktiga aktörer, institutioner, samarbetsorgan etc. inom det nordiska samarbetet

- får uppdrag från Nordiska ministerrådet men har också rätt att på eget initiativ lyfta frågor till Nordiska ministerrådet och informera om uppgifter som Funktionshinderrådet finner viktiga
- medverkar i arbetet med utformning och implementering av Nordiska ministerrådets program för samarbete om funktionshindersfrågor.

2. Sammansättning

Funktionshinderrådet består av åtta experter på funktionshinderfrågor som arbetar inom den offentliga sektorn (t.ex. departement, andra ämbetsverk eller inom forskning) och åtta experter från funktionshinderorganisationer i Norden.

2.1 Nominering och tillsättning

Nomineringen sker efter förfrågan från Nordiska ministerrådets sekretariat.

Experterna för den offentliga sektorn nomineras av respektive departement i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Island och Åland, Grönland och Färöarna. Jämställdhet mellan könen ska eftersträvas.

Experterna för funktionshinderorganisationerna nomineras av paraplyorganisationer eller liknande i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Island och Åland, Grönland och Färöarna i en nationell konsultativ process som dokumenteras och presenteras för ÄK-S i samband med nomineringen. Representanterna för funktionshinderorganisationerna ska regelbundet återkoppla Funktionshinderrådets arbete till de organisationer de representerar.

En suppleant ska utses för varje ordinarie medlem i Funktionshinderrådet. Suppleanten ska endast närvara vid Funktionshinderrådets möten när den ordinarie medlemmen har förhinder. När ett land har ordförandeskapet tar landets suppleant den ordinarie medlemmens plats. I det fall vice ordföranden måste träda in som ordförande för ett möte närvarar dennes suppleant vid mötet.

Medlemmarna förväntas delta aktivt i Funktionshinderrådets arbete. I händelse av att en ordinarie medlem inte kan fullfölja sitt uppdrag tillträder suppleanten i dennes ställe. I det fallet utses en suppleant för den som träder in som ordinarie medlem.

Medlemmar eller suppleanter i Funktionshinderrådet får inte ha en position i Nordiska ministerrådets institutioner, samarbetsorgan eller liknande, som kan orsaka jäv.

ÄK-S tillsätter Funktionshinderrådets ordinarie medlemmar och suppleanter. Medlemmarna och suppleanterna förordnas för en period om två år, med möjlighet till förlängning. ÄK-S informeras om eventuella ändringar i medlemskap under förordningsperioden.

Medlemmar och suppleanter i Funktionshinderrådet förväntas informera om Nordiska ministerrådets program och verksamhet på inhemska arenor.

2.2 Ordförande och vice ordförande

Ordförandeskapet roterar mellan länderna i enlighet med rotationsordningen för ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet. Rotationsordningen är Danmark, Finland, Norge, Sverige och Island. Ordförandelands och inkommande ordförandelands experter träder in som Funktionshinderrådets ordförande respektive vice ordförande.

Inkommande ordförandelands medlem och suppleanter utarbetar i god tid i samarbete med Funktionshinderrådets sekretariat en aktivitetsplan för det kommande året. Senast på hösten ska aktivitetsplanen för det kommande året vara tillgänglig.

2.3 Arbetsutskott

Inom Funktionshinderrådet bildas ett arbetsutskott för att skapa kontinuitet i arbetet. Arbetsutskottet förbereder Funktionshinderrådets möten och kan vid behov bereda frågor mellan mötena. Arbetsutskottet utses för ett år och består av ordförande, vice ordförande och en representant för funktionshindersorganisationerna. Den senare representerar föregående års ordförande.

3. Funktionshinderrådets sekretariat

Nordens välfärdscenter i Stockholm är sekretariat för Funktionshinderrådet.

Sekretariatet ansvarar för att i samarbete med Arbetsutskottet förbereda, dokumentera och följa upp Funktionshinderrådets möten som genomförs minst två gånger om året.

3.1 Integrering av funktionshinderperspektivet i Nordiska ministerrådet

Sekretariatet koordinerar, i samarbete med Nordiska ministerrådets sekretariat, dialoger mellan funktionshinderrådet och Nordiska ministerrådets politikområden, följer upp hur funktionshinderperspektivet integreras i alla relevanta politikområden samt i Nordiska ministerrådets egen verksamhet.

Ett möte arrangeras årligen mellan Funktionshinderrådet och det interna nätverket om funktionshindersperspektivets integrering i Nordiska ministerrådets sekretariat. Varje år utarbetas det en uppföljningsrapport om perspektivets integrering som en del av Nordens välfärdscenters redogörelse om funktionshinderssamarbetet för ÅKS.

Rådgivare från det interna nätverket i Nordiska ministerrådets sekretariat bjuds in till relevanta Funktionshinderrådets möten för att stärka dialogen mellan Funktionshinderrådet och Nordiska ministerrådets sekretariat.

Sekretariatet koordinerar, i samarbete med Nordiska ministerrådets sekretariat, arbetet med utformning av och implementering av "Nordiskt program för samarbete om funktionshindersfrågor 2023–2027".

4. Rapportering

Sekretariatet ansvarar, i samarbete med Nordiska ministerrådets sekretariat, för att informera Nordiska ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S) om sin verksamhet inför kommitténs årliga höstmöte.

Sekretariatet sammanställer vartannat år (ojämna år) underlag för Nordiska ministerrådets redogörelse om samarbetet till Nordiska rådets höstsession.

5. Utvärdering

En utvärdering av Funktionshinderrådets verksamhet ska genomföras i mitten och i slutet av mandatperioden med syftet att undersöka om eventuella justeringar av organiseringen bör genomföras. Hur utvärderingen ska genomföras bestäms av ÄK-S.

6. Finansiering

Funktionshinderrådet får grundfinansiering från Nordiska ministerrådets budget. Arvode för medlemskap i Funktionshinderrådet utgår inte.

7. Ekonomiförvaltning

Ekonomiförvaltning sker inom ramen för Nordiska ministerrådets ekonomiska regelverk och budget. MR-S kan utfärda ytterligare instruktioner för Funktionshinderrådets förvaltning och ekonomi.

Resekostnader i samband med deltagande i Funktionshinderrådets möten täcks för medlemmar från funktionshindersorganisationerna. Myndigheterna i respektive land betalar reskostnaderna i samband med Funktionshinderrådets möten för sina medlemmar i Funktionshinderrådet¹.

Årsredovisning, som omfattar årsräkenskaper och verksamhetsberättelse ingår i Nordens välfärdscenters redovisning och ska tillsammans med revisionsberättelsen godkännas av MR-S.

8. Giltighet

Mandatet gäller under tiden 1 januari 2023 till och med 31 december 2027.

¹ Resekostnader i samband med Funktionshinderrådets möten under tidsperioden 2023–2024, kan det som en övergångsordning, ansökas om ersättning för medlemmar utsedda av nationella myndigheter och självstyrelsemyndigheter, jfr. praxis under tidigare mandatperioder. Ordningen fasas ut under denna mandatperiod.